

การปฏิบัติการพยาบาลขั้นสูง

สาขาการพยาบาลด้านการให้ยาระงับความรู้สึก

กฤษฎณา สำเร็จ (APN)

1 เมษายน 2554

จากการที่สภาการพยาบาลได้ประกาศเรื่อง กำหนดการรับสมัครสอบความรู้เพื่อรับวุฒิบัตรแสดงความรู้ความชำนาญเฉพาะทางการพยาบาลและการผดุงครรภ์ ประจำปี พ.ศ. 2553 โดยศาสตราจารย์เกียรติคุณ ดร.วิจิตร ศรีสุพรรณนายกสภาการพยาบาล ณ วันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2553 และได้กำหนดคุณสมบัติของวิสัญญีพยาบาลผู้ที่มีสิทธิสอบวัดความรู้เพื่อรับวุฒิบัตรแสดงความรู้ ความชำนาญเฉพาะทาง สาขาการพยาบาลด้านการให้ยาระงับความรู้สึกให้เป็นไปตามประกาศของสภาการพยาบาลว่าด้วยเรื่อง เกณฑ์พิจารณาคุณสมบัติผู้ที่มีสิทธิสอบวัดความรู้เพื่อรับวุฒิบัตรแสดงความรู้ ความชำนาญเฉพาะทาง สาขาการพยาบาลด้านการให้ยาระงับความรู้สึก ลงวันที่ 31 มกราคม 2551 นั้น สภาการพยาบาลได้ประกาศเรื่อง เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรฝึกอบรมบุคคลผู้ที่จะขอสอบวัดความรู้ เพื่อรับวุฒิบัตรแสดงความรู้ ความชำนาญเฉพาะทาง สาขาการพยาบาลด้านการให้ยาระงับความรู้สึก ฉบับลงวันที่ ๓๑ มกราคม ๒๕๕๑ และประกาศเพิ่มเติม(ฉบับที่ ๒) ณ วันที่ ๒๐ สิงหาคม ๒๕๕๒

ในรายละเอียดของประกาศดังกล่าวมีการกำหนดมาตรฐานหลักสูตรฝึกอบรมเรียกว่า “เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรฝึกอบรมบุคคลผู้ที่จะขอสอบวัดความรู้เพื่อรับวุฒิบัตรแสดงความรู้ ความชำนาญเฉพาะทางสาขาการพยาบาลด้านการให้ยาระงับความรู้สึก” เพื่อให้สถาบันใช้เกณฑ์นี้สำหรับการฝึกอบรมโดยมีชื่อวุฒิบัตรว่า วุฒิบัตรแสดงความรู้ ความชำนาญเฉพาะทาง สาขาการพยาบาลด้านการให้ยาระงับความรู้สึก (Diplomate Thai Board of Advanced Nursing Practice in Anesthesia)

ในเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตร มีการกล่าวถึง ปรัชญาและวัตถุประสงค์ของหลักสูตรนี้ ว่า “มุ่งฝึกอบรมให้พยาบาลสามารถทำให้ผู้ป่วยหมดความรู้สึกโดยการให้ยาระงับความรู้สึกชนิดทั่วตัว (General Anesthesia) ภายใต้ขอบเขตการปฏิบัติงานและแนวทางปฏิบัติของผู้ประกอบวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ ชั้นหนึ่งที่ได้รับวุฒิบัตรแสดงความรู้ ความชำนาญเฉพาะทาง สาขาการพยาบาลด้านการให้ยาระงับความรู้สึก และสามารถให้การพยาบาลผู้ป่วยก่อน ระหว่างและหลังได้รับยาระงับความรู้สึก โดยบูรณาการความรู้ทางด้านการระงับความรู้สึก ผลการวิจัย หลักฐานเชิงประจักษ์ และประสบการณ์มาเป็นแนวทาง

ในการดูแลแบบองค์รวมในบทบาทการปฏิบัติการพยาบาล การตัดสินใจทางคลินิกและจริยธรรมในการปฏิบัติ เพื่อความปลอดภัยของผู้ป่วย การให้ความรู้ การบริหารและการเป็นที่ปรึกษา เพื่อส่งเสริมให้ผู้ป่วยและครอบครัวสามารถปรับตัวต่อภาวะเครียดจากการผ่าตัด และจากการได้รับยาระงับความรู้สึกเพื่อให้ผู้ป่วยสามารถฟื้นสภาพได้อย่างรวดเร็ว”

รายละเอียดการจัดการฝึกอบรม ประกอบด้วย

(ก) ภาคทฤษฎี ได้แก่ การบรรยาย การสัมมนา ในหมวดวิชาแกน ศาสตร์การพยาบาลและศาสตร์พื้นฐานที่เกี่ยวข้องกับการพยาบาลไม่น้อยกว่า ๑๑ หน่วยกิต หรือ ๑๖๕ ชั่วโมง และการบรรยาย การสัมมนา การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองในหมวดวิชาการพยาบาลเฉพาะสาขาไม่น้อยกว่า ๑๔ หน่วยกิต หรือ ๒๑๐ ชั่วโมง

(ข) ภาคปฏิบัติ ได้แก่ การปฏิบัติงานในสาขาไม่น้อยกว่า ๑๕๐๐ ชั่วโมง โดยผู้เข้ารับการฝึกอบรมอาจมีกิจกรรมทางภาคทฤษฎีร่วมด้วย ภายในระยะเวลาไม่น้อยกว่า ๑ ปี

การฝึกอบรมตาม (ก) และ (ข) อาจจะผสมผสานกัน หรือแยกกันได้ โดยมีระยะเวลารวมทั้งต้องไม่น้อยกว่า ๒ ปี

โครงสร้างหลักสูตรประกอบด้วย

(๑) หมวดวิชาแกนของหลักสูตรฝึกอบรม ไม่น้อยกว่า ๑๑ หน่วยกิต ประกอบด้วยเนื้อหาสาระเกี่ยวกับ

- ระบบสุขภาพ ปัจจัยที่กระทบกับระบบสุขภาพ
- การสร้างศรัทธาของผู้นำ
- กฎหมายและจริยธรรม
- การวิจัย และการใช้ผลการวิจัย
- ทฤษฎี และแนวคิดทางการพยาบาล
- แนวคิด ทฤษฎี การพัฒนาบทบาทผู้ปฏิบัติการพยาบาลขั้นสูง

โดยในหมวดวิชาแกนให้ไปลงทะเบียนร่วมกับนักศึกษาปริญญาโทในสถาบันการศึกษาที่เปิดสอน

(๒). **หมวดวิชาเฉพาะสาขา** ผู้เข้ารับการอบรมจะต้องผ่านการฝึกอบรมและมีหลักฐานแสดงความสำเร็จหลักสูตรการฝึกอบรมวิสัญญีพยาบาล ของกระทรวงสาธารณสุขร่วมกับราชวิทยาลัยวิสัญญีแพทย์แห่งประเทศไทยหรือมีหลักฐานแสดงการรับรองจากประธาน โครงการผลิตและใช้บุคลากรทางวิสัญญีวิทยาของกระทรวงสาธารณสุขและราชวิทยาลัยวิสัญญีแพทย์แห่งประเทศไทย ซึ่งประกอบด้วย

ก. **ภาคทฤษฎี** จำนวนชั่วโมง ๒๕๖ ชม. หรือ ๑๖ หน่วยกิต

ข. **ภาคปฏิบัติ** จำนวนชั่วโมง ๑๖๐๐ ชม. หรือ ๒๖ หน่วยกิต

รวม ๔๒ หน่วยกิต

(๓) **การศึกษาค้นคว้าอิสระ/การวิจัย ๓-๖ หน่วยกิต**

๓.๑ กรณีที่ต้องลงทะเบียนต้องลงทะเบียนศึกษาในคณะพยาบาลศาสตร์หรือสถาบันที่เปิดสอนหลักสูตรเพื่อผลิตผู้ปฏิบัติการพยาบาลขั้นสูง และได้รับการรับรองจากสภาการพยาบาล

๓.๒ กรณีที่ไม่ต้องลงทะเบียนต้องมีผลงานทางด้านวิชาการดังนี้

๑) ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพยาบาลด้านการให้ยาระงับความรู้สึกที่ได้รับการตีพิมพ์เผยแพร่ไม่เกิน ๕ ปี หรือ

๒) ผลงานทางวิชาการที่เกี่ยวข้องกับการพยาบาลด้านการให้ยาระงับความรู้สึกที่ได้รับการตีพิมพ์เผยแพร่ไม่เกิน ๓ ปี

รวม ๔๕-๔๘ หน่วยกิต

ที่ผู้เขียนนำรายละเอียดข้างต้นมาชี้แจงเนื่องจากเห็นว่ามีความสำคัญสำหรับวิสัญญีพยาบาลที่ควรทราบ ทำให้สามารถเข้าใจหลักเกณฑ์ต่างๆและวางแผนการพัฒนาตนเองเพื่อเข้าสู่บทบาทของผู้ปฏิบัติการขั้นสูงได้ง่ายขึ้น จากเกณฑ์มาตรฐานดังกล่าวเป็นเหตุให้วิสัญญีพยาบาลผู้ผ่านการอบรมหลักสูตรการฝึกอบรมวิสัญญีพยาบาลและกำลังปฏิบัติงานบริการระงับความรู้สึกในโรงพยาบาลต่างๆที่ต้องการพัฒนาบทบาทตนเองเป็นผู้ปฏิบัติการพยาบาลขั้นสูงและไม่ได้ศึกษาต่อระดับปริญญาโทสามารถเข้ารับการอบรมศึกษาเพิ่มเติมในวิชาแกนที่กำหนดตามเนื้อหาข้างต้นจำนวน 11 หน่วยกิต ส่วนวิสัญญีพยาบาลที่ศึกษา

ระดับปริญญาโทสาขาที่เกี่ยวข้องกับสาขานี้ต้องนำเนื้อหาหลักสูตรเดิมเข้าเทียบเคียงและอบรมเพิ่มเติมให้
ครบตามเกณฑ์มาตรฐานดังกล่าว

ผู้เขียนได้ผ่านการอบรมวิชาแกนดังกล่าวข้างต้นทั้งหมดที่คณะพยาบาลศาสตร์
มหาวิทยาลัยขอนแก่น ซึ่งได้เปิดการอบรมตามมาตรฐานที่ทางสภาการพยาบาลได้กำหนดในปี 2551
จากนั้นได้รวบรวมผลงานต่างๆที่ได้ทำขณะปฏิบัติงานทั้งในด้านการวิจัย นวัตกรรม และวิชาการตลอดจน
การเป็นวิทยากรเผยแพร่ความรู้อันแสดงถึงสมรรถนะที่ผู้เขียนคาดว่าจะบ่งบอกความเป็นผู้ปฏิบัติการ
พยาบาลขั้นสูงได้ ผู้เขียนเตรียมตัวสอบด้วยความทุ่มเทอย่างมาก มุมนานะศึกษาทุกอย่างที่อยากทราบเพิ่มเติม
ในทุกเรื่องที่คาดว่าจะเกี่ยวข้องกับบทบาทพยาบาลขั้นสูงที่วิสัญญีพยาบาลควรทราบ และเมื่อทบทวน
ตนเองเข้าจริงทำให้ทราบว่า บทบาทที่กระทำอยู่ของวิสัญญีพยาบาลในโรงพยาบาลซึ่งเป็นโรงเรียนแพทย์
ในมหาวิทยาลัยนั้นมีความรู้และเทคนิคการระงับความรู้สึกที่ทันสมัยตามหลักวิชาการ แต่ยังคงขาดความรู้
ความเข้าใจในรายละเอียดด้านนโยบายต่างๆทางสาธารณสุขและบทบาทของพยาบาลอยู่มาก ทั้งทฤษฎี
ทางการพยาบาลต่างๆที่เกิดขึ้นมากมายซึ่งไม่มีโอกาสนำมาใช้ในวิถีชีวิตการทำงานด้านบริการวิสัญญีมาก
นัก

ผู้เขียนเชื่อว่าบทบาทของผู้มีความรู้ ความชำนาญเฉพาะทางสาขาการพยาบาลด้านการให้ยาระงับ
ความรู้สึกจะต้องเกิดจากการบูรณาการอย่างใหญ่หลวงระหว่างวิชาวิสัญญีวิทยาที่ได้จากการอบรมหลักสูตร
สำหรับวิสัญญีพยาบาลกับหมวดวิชาแกนของหลักสูตรฝึกอบรมนี้ เนื้อหาในวิชาแกนดังกล่าวทำให้เปิด
วิสัยทัศน์ของผู้เรียน ก่อให้เกิดประโยชน์ทั้งต่อตนเองและต่อวิชาชีพวิสัญญีพยาบาลมากมาย ทำให้มีความรู้
ความเข้าใจในสิ่งที่พยาบาลผู้ปฏิบัติการขั้นสูงพึงมี และพึงปฏิบัติอันเป็นเยี่ยงอย่างต่อผู้อื่น ทำให้เกิด
ความรู้สึกตระหนักในบทบาทของพยาบาลมากขึ้นซึ่งมีความจำเป็นอย่างมากในงานบริการของวิสัญญี
พยาบาลเพราะในการปฏิบัติงานบริการวิสัญญีในแต่ละวันที่กระทำอยู่ บางครั้งอาจจำเป็นต้องกระทำ
หัตถการบางอย่างคล้ายวิสัญญีแพทย์ เช่น การใส่ท่อช่วยหายใจ การดูแลขณะระงับความรู้สึก หรือการ
พิจารณาถอดท่อช่วยหายใจ เป็นต้น การปฏิบัติอยู่ประจำจนเป็นกิจวัตร อาจทำให้ความตระหนักในบทบาท
ของพยาบาลลดลง ตามมาความด้วยการเข้าไปกระทำในเวชปฏิบัติมากขึ้นโดยไม่รู้ตัว ไม่ตั้งใจ จนอาจเกิด
ความผิดพลาดในการดูแลรักษาและอาจถูกฟ้องร้องไปในที่สุดได้

การพัฒนาตนเองเพื่อเป็นผู้มีความรู้ ความชำนาญเฉพาะทางสาขาการพยาบาลด้านการให้ยาระงับ
ความรู้สึกนั้นทำให้เราได้กลับมาทบทวนตนเอง ทบทวนบทบาทของตนเองว่าได้ใช้ศักยภาพด้านการ

พยาบาลของตนเองเต็มที่แล้วหรือยัง การนำ Core Competency ของ APN เข้ามาเป็นโจทย์แล้วหาคำตอบให้ตนเองว่าเราได้แสดงบทบาทอะไรตามสมรรถนะนั้นๆบ้างแล้วเป็นสิ่งสำคัญที่ทำหายความสามารถ การนำ Core Competency ทั้ง 9 ข้อ(ดังจะได้กล่าวในลำดับถัดไป)มาปรับสู่สมรรถนะของวิสัญญีพยาบาลที่กำหนด มีความจำเป็นในการเชื่อมโยงให้เกิดผลลัพธ์ที่ต้องการ

Core Competency ทั้ง 9 ข้อ ได้แก่

1. มีความสามารถในการพัฒนา จัดการ และกำกับระบบการดูแลกลุ่มเป้าหมาย หรือ เฉพาะกลุ่ม หรือเฉพาะโรค (Care Management)
2. มีความสามารถในการดูแลกลุ่มเป้าหมาย หรือกลุ่มเฉพาะ โรคที่มีปัญหาสุขภาพซับซ้อน (Direct Care)
3. มีความสามารถในการประสานงาน(Collaboration)
4. มีความสามารถในการสอน (Educator) ฝึกทักษะ (coaching) เป็นพี่เลี้ยงในการปฏิบัติ (mentoring)
5. มีความสามารถในการให้คำปรึกษาในการดูแลกลุ่มเป้าหมาย หรือเฉพาะกลุ่มที่ตนเองเชี่ยวชาญ (Consultation)
6. เป็นผู้ในการเปลี่ยนแปลง (Change Agent)
7. ให้เหตุผลทางจริยธรรมและการตัดสินใจเชิงจริยธรรม (Ethical reasoning and ethical decision making)
8. ใช้หลักฐานเชิงประจักษ์ (Evidence-Based Practice)
9. จัดการและประเมินผลลัพธ์ (outcome management and evaluation)

จากแนวคิดสมรรถนะหลักที่เป็นแกนโดย Hamric ในปี 2009 ที่ได้กล่าวว่าเป็นการปฏิบัติการพยาบาลโดยตรงกับผู้ป่วยและสมรรถนะร่วมอื่นๆ คือ

1. การฝึกฝนชี้แนะ
2. การวิจัย
3. การประสานงาน
4. การตัดสินใจเชิงจริยธรรม
5. การให้คำปรึกษาและ
6. การเป็นผู้นำในคลินิก ในวิชาชีพ และในระบบสุขภาพ

ซึ่งแนวคิดนี้ก็เป็นแนวคิดที่มีความสำคัญต่อวิสัญญีพยาบาลในการบูรณาการเช่นกัน

มีการกำหนดวิธีการทำงานและกิจกรรมหลักของงานวิสัญญีพยาบาล (ที่มา : นิ่มนวล มั่นตราภรณ์ ภาควิชาวิสัญญีวิทยา คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล มหาวิทยาลัยมหิดล) ว่า หน้าที่รับผิดชอบและสมรรถนะหลักของวิสัญญีพยาบาล คือการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการทำให้ผู้ป่วยหมดความรู้สึกตัว โดยการให้ยาระงับความรู้สึกอย่างมีมาตรฐาน สามารถให้การดูแลผู้ป่วยบริการที่มารับบริการโดยการระงับความรู้สึกให้ได้ รับความปลอดภัยมากที่สุด จากการประชุมจัดทำหน้าที่รับผิดชอบหลักและสมรรถนะวิสัญญีพยาบาลของสำนักการพยาบาล กรมการแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข ร่วมกับชมรมวิสัญญีพยาบาลแห่งประเทศไทย ทำให้ได้ข้อสรุปภารกิจหลักของงานการพยาบาลวิสัญญี มี 9 ข้อ ดังนี้

1. การประเมินผู้ป่วย และเตรียมความพร้อมเพื่อระงับความรู้สึก
2. การให้ยาระงับความรู้สึกทั่วไป (General Anesthesia)
3. การเฝ้าระวังผู้ป่วยและแก้ไขภาวะวิกฤตระหว่างได้รับการระงับความรู้สึก
4. การพยาบาลหลังการระงับความรู้สึกในระยะพักฟื้นและส่งต่อ
5. การติดตามประเมินผลหลังการระงับความรู้สึก และจัดการความเจ็บปวดหลังผ่าตัด
6. การศึกษาวิจัยและนำผลการวิจัยไปใช้เพื่อพัฒนาคุณภาพบริการพยาบาลวิสัญญี (Research and Utilize of Evidence Based Practice in Nursing Service)
7. การพัฒนาคุณภาพ/มาตรฐานการพยาบาลวิสัญญี (Quality Improvement and Development of Standards / Guidelines)
8. การสอน และให้คำปรึกษาในการพัฒนางานและการปฏิบัติงานด้านการพยาบาลวิสัญญี
9. การจัดการ/ควบคุมมลภาวะ และป้องกันการติดเชื้อในห้องผ่าตัด

นิ่มนวล มั่นตราภรณ์และคณะได้กล่าวต่อว่า การปฏิบัติงานของวิสัญญีพยาบาลมีลักษณะเหมือนกับมาตรฐานการปฏิบัติการพยาบาลซึ่งสภาการพยาบาลได้พิจารณาและร่างมาตรฐานการปฏิบัติการพยาบาล (Nursing Practice Standard) ว่าประกอบด้วยมาตรฐานหลัก 5 มาตรฐาน คือ

มาตรฐานที่ 1 การใช้กระบวนการพยาบาลตามศาสตร์และศิลปะการพยาบาล

- การประเมินสภาพผู้ป่วยก่อนให้ยาระงับความรู้สึก
- การวินิจฉัยปัญหาที่เกี่ยวข้องและอาจมีผลต่อการให้ยาระงับความรู้สึก
- การวางแผนการพยาบาล สามารถเลือกวิธีให้การระงับความรู้สึกที่เหมาะสม
- การปฏิบัติการพยาบาล สามารถเฝ้าระวัง ดูแลผู้ป่วยขณะได้รับการระงับความรู้สึก ได้อย่าง

ปลอดภัย

- การประเมินผล การให้การระงับความรู้สึก ไม่มีภาวะแทรกซ้อนเกิดขึ้น

มาตรฐานที่ 2 สิทธิผู้ป่วย จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพ ชีตหลักคุณธรรม

- เคารพในสิทธิผู้ป่วย
- ความเสมอภาค
- การรักษาความลับของผู้ป่วย
- การให้ข้อมูลที่จำเป็น แก่ผู้ป่วยและครอบครัว เพื่อการปฏิบัติตัวได้ถูกต้อง
- เป็นผู้พิทักษ์สิทธิประโยชน์ (Advocacy) ที่เกี่ยวข้องกับการรักษาพยาบาลให้กับผู้ใช้บริการ

มาตรฐานที่ 3 การพัฒนาคุณภาพการปฏิบัติการพยาบาล ที่มีผู้ใช้บริการเป็นศูนย์กลาง

- กำหนดมาตรฐานการปฏิบัติงาน
- คำนึงชีวิตคุณภาพ
- มีระบบการตรวจสอบและประเมิน
- พัฒนาการปฏิบัติการพยาบาลอย่างต่อเนื่อง

มาตรฐานที่ 4 การจัดการและการดูแลอย่างต่อเนื่อง

- มีการวางแผนร่วมกันกับผู้ใช้บริการและ ผู้เกี่ยวข้อง
- ส่งเสริมให้ผู้ใช้บริการดูแลตนเองได้อย่าง เหมาะสม

มาตรฐานที่ 5 การบันทึกและรายงานทางการพยาบาลเกี่ยวกับการให้ยาระงับความรู้สึก

- บันทึกถูกต้องตามความเป็นจริง
- ชัดเจนและตามลำดับเหตุการณ์
- กะทัดรัดต่อเนื่องตั้งแต่เริ่มดูแลจนสิ้นสุดการดูแล
- ตรวจสอบได้

มาตรฐานผลลัพธ์การพยาบาลด้านการให้ยาระงับความรู้สึกอาจพิจารณาจากตัวชี้วัด ดังนี้

1. ความปลอดภัยของผู้ใช้บริการ
2. การได้รับยาที่ถูกต้อง
3. การติดเชื้อในโรงพยาบาล
4. การบรรเทาจากทุกข์ทรมาน
5. ความรู้ของผู้ใช้บริการเกี่ยวกับสภาวะสุขภาพ
6. ความสามารถในการดูแลตนเองของผู้ใช้บริการ
7. ความพึงพอใจของผู้ใช้บริการ

(ที่มา: <http://www.nurseanesth.org/main/history.html>)

สมรรถนะต่างๆดังกล่าวนี้หลายประเด็นที่วิสัญญีพยาบาลปฏิบัติเป็นงานประจำและอาจมีบางประเด็นที่มีโอกาสได้ปฏิบัติบ่อยจึงจำเป็นต้องวิเคราะห์ด้วยตนเองถึงวิธีการให้ได้มาซึ่งผลลัพธ์ที่ต้องการดังกล่าว การศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมผ่านทาง internet เป็นสิ่งสำคัญ เพราะด้วยภาระงานบริการวิสัญญีในประเทศไทยที่วิสัญญีแพทย์ยังเป็นสาขาขาดแคลนอยู่มากทำให้วิสัญญีพยาบาลต้องรับภาระหนัก เป็นเหตุให้ไม่มีโอกาสแสดงผลงานออกสู่สาธารณชนได้เท่าที่ควรเป็นทั้งๆที่มีผลลัพธ์ของงานเกิดขึ้นมากมาย นี่เป็นจุดอ่อนที่ทำให้โอกาสในการพัฒนางานด้านการพยาบาลวิสัญญียังต้องดำเนินการอีกมากเพื่อให้เป็นที่ยอมรับ ประจักษ์ต่อสาธารณชน และเพื่อให้ผู้ร่วมทีมงานเช่นวิสัญญีแพทย์ แพทย์ผ่าตัด พยาบาลห้องผ่าตัด และสาขาอื่นที่เกี่ยวข้องเกิดความเชื่อถือ เชื่อมั่น และยอมรับ การกระตุ้น จูงใจ โน้มน้าวและสนับสนุนวิสัญญีพยาบาลที่อยู่ตามสถานพยาบาลต่างๆให้ได้มีโอกาสแสดงศักยภาพในบทบาทของพยาบาลวิสัญญี โดยใช้ข้อมูลการวิจัยให้เต็มทีจึงเป็นสิ่งจำเป็นมากอันนำมาซึ่งความเป็นวิชาชีพพยาบาลในบทบาทของวิสัญญีต่อไป

เอกสารอ้างอิง

1. สมจิต หนูเจริญกุล. (2552). แนวคิดและการจัดระบบการปฏิบัติการพยาบาลขั้นสูง. Retrieved 24 June 2010 from <http://www.southnurse.com/upload/forum/apnconceptualizationandsystem.pdf>
2. ศาสตราจารย์เกียรติคุณ ดร.วิจิตร ศรีสุพรรณ. (2552). ประกาศสภาการพยาบาลเรื่อง เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรฝึกอบรมบุคคลผู้ที่จะขอสอบวัดความรู้ เพื่อรับวุฒิบัตรแสดงความรู้ ความชำนาญเฉพาะทาง สาขาการพยาบาล ด้านการให้ยาระงับความรู้สึก (ฉบับที่ ๒). Retrieved 24 June 2010 from http://www.tnc.or.th/file_attach/28Aug200919-AttachFile1251434959.pdf
3. สภาการพยาบาล.การเตรียมความพร้อมเพื่อให้มีคุณสมบัติที่จะขอสอบวัดความรู้เพื่อรับวุฒิบัตรผู้มีความรู้ ความชำนาญเฉพาะทางสาขาการพยาบาลด้านการให้ยาระงับความรู้สึก. Retrieved 24 June 2010 from http://www.tnc.or.th/file_attach/28Aug200952-AttachFile1251434992.pdf
4. ศาสตราจารย์เกียรติคุณ ดร.วิจิตร ศรีสุพรรณ. (2551). ประกาศสภาการพยาบาลเรื่อง เกณฑ์การพิจารณาคุณสมบัติผู้มีสิทธิสอบวัดความรู้เพื่อรับวุฒิบัตรแสดงความรู้ ความชำนาญเฉพาะทางสาขาการพยาบาลด้านการให้ยาระงับความรู้สึก. Retrieved 24 June 2010 from http://www.tnc.or.th/file_attach/08Feb201048-AttachFile1265616108.pdf
5. ศาสตราจารย์เกียรติคุณ ดร.วิจิตร ศรีสุพรรณ. (2553). ประกาศสภาการพยาบาลเรื่อง กำหนดการรับสมัครสอบความรู้เพื่อรับวุฒิบัตรแสดงความรู้ความชำนาญเฉพาะทางการพยาบาลและการผดุงครรภ์ประจำปี พ.ศ. 2553. Retrieved 24 June 2010 from http://www.tnc.or.th/news_detail.php?news_id=2195
6. นิ่มนวล มั่นตราภรณ์. วิธีการทำงานและกิจกรรมหลักของงานวิสัญญีพยาบาล ภาควิชาวิสัญญีวิทยา คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล มหาวิทยาลัยมหิดล. Retrieved 24 June 2010 from <http://www.nurseanesth.org/>